

Quản lý công tác chủ nhiệm lớp ở trường trung học cơ sở và trung học phổ thông ngoài công lập

Nguyễn Hoàng Thái*

*Trường THCS-THPT Hồng Đức, P. Phước Long A, TP Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh

Received: 2/10/2024; Accepted: 12/10/2024; Published: 24/10/2024

Abstract: Homeroom work is a regular job of homeroom teachers in high schools, which is the job of managing the class outside of cultural classes. This work plays a particularly important role in the educational process. This is organized work, with purpose, plan, content, and method. Performing the role of class leader well will create favorable conditions for students to consolidate the knowledge they have learned and develop basic skills consistent with the school's educational goals and requirements such as organizational skills, organizing and implementing activities, self-management skills, communication skills, integration skills, adaptation skills. Article presenting on managing homeroom work in non-public junior and high schools

Keywords: Management, homeroom work, Junior high school, High school, non-public

1. Đặt vấn đề

Trong giáo dục phổ thông (GDPT) đội ngũ giáo viên (ĐNGV) là nòng cốt quyết định CLGD của nhà trường. Với yêu cầu mới trong GDPT, đòi hỏi trách nhiệm của giáo viên chủ nhiệm lớp (GVCNL) càng cao hơn. GVCNL thay mặt Hiệu trưởng làm công tác quản lý và giáo dục toàn diện HS của một lớp học, là linh hồn của lớp học, là người linh xướng của dàn nhạc giao hưởng hình thành nhân cách toàn vẹn cho thế hệ trẻ, là cố vấn cho các hoạt động tự quản của tập thể HS, là cầu nối giữa nhà trường và phụ huynh HS, là người tổ chức phối hợp các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường. Như vậy, GVCNL là một nhân tố quan trọng không thể thiếu trong mạng lưới thông tin của nhà trường. Thông qua GVCNL, người quản lý nắm được những thông tin cơ sở cũng như tình hình thực hiện kế hoạch để từ đó có những quyết định đúng đắn và chính xác. Vì vậy, tăng cường quản lý CTCNL để nâng cao CLGD ở trường phổ thông là yêu cầu tất yếu.

Thời gian qua, CTCNL của Hiệu trưởng các trường đặc biệt là các trường THCS và THPT ngoài công lập (NCL) ở các địa phương đã có nhiều cố gắng và đi vào nề nếp, tuy nhiên vẫn còn nhiều hạn chế. Việc quản lý ở một số trường THCS và THPT NCL còn mang tính hình thức, chủ yếu vẫn là trên hồ sơ, giấy tờ, mà ít đi vào thực chất, thậm chí có trường vẫn còn xem nhẹ CTCNL Mặt khác, do áp lực thi cử ngày càng đè nặng lên tâm lý của HS, giáo viên và CBQL nên CTCNL cũng chưa được các trường

thực sự quan tâm thỏa đáng mà chỉ tập trung vào hoạt động nâng cao chất lượng dạy và học trên lớp. Vì vậy quản lý CTCNL ở trường THCS và THPT là vấn đề cần thiết hiện nay

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Mục tiêu CTCNL ở trường THCS và THPT

Trong bối cảnh hiện nay, mục tiêu CTCNL ở trường THCS và THPT có thể bao gồm:

- Tạo môi trường học tập an lành: Đảm bảo mọi HS có môi trường học tập tốt, không bị tác động bởi các vấn đề xã hội tiêu cực hay hiện tượng bạo lực, gắn kết tinh thần đoàn kết và tôn trọng đồng nghiệp và HS khác.

- Phát triển năng lực HS: Đồng hành cùng HS trong quá trình học tập, giúp họ khám phá và phát triển tối đa khả năng cá nhân, đồng thời tạo điều kiện để họ tự tin ứng dụng kiến thức vào thực tế.

- Xây dựng đội ngũ HS có phẩm chất: Hướng dẫn HS xây dựng đạo đức, giáo dục về nhân cách, rèn kỹ năng giao tiếp, tư duy phản biện, tự tin và sẵn sàng đóng góp cho cộng đồng.

- Tổ chức các hoạt động ngoại khóa: Tổ chức các hoạt động ngoại khóa mang tính giáo dục phong phú, như tham quan, dã ngoại, thể dục thể thao, tình nguyện xã hội, nhằm rèn luyện kỹ năng sống và tạo sự sáng tạo cho HS.

- Hỗ trợ GV và phụ huynh: Tạo mối quan hệ gần gũi với GV và phụ huynh, hỗ trợ GV trong giảng dạy và quản lý lớp học, cùng phụ huynh đồng hành trong giáo dục con em.

- Đảm bảo an ninh và an toàn: Quan tâm đến việc thiết lập các biện pháp an ninh và an toàn trong trường học, giúp bảo vệ HS và đoàn kết toàn bộ cộng đồng trường học.

- Xây dựng mối liên kết với cộng đồng: Xây dựng mối quan hệ đối tác tốt với cộng đồng và các tổ chức, tận dụng nguồn lực ngoài trường để nâng cao CLGD và đáp ứng nhu cầu của HS.

Mục tiêu này nhằm đảm bảo HS được học tập trong một môi trường an toàn, khuyến khích sự phát triển toàn diện và đem lại lợi ích tốt nhất cho cả HS và cộng đồng xung quanh.

2.2. Một số vấn đề về quản lý CTCNL ở trường THCS và THPTNCL

2.2.1. Sự cần thiết phải quản lý CTCNL ở trường THCS và THPTNCL

Hoạt động của GVCN đóng một vai trò quan trọng trong việc nâng cao CLGD toàn diện cho các HS tại trường. Đặc biệt là các trường NCL có nhiều cấp học. Với qui mô vừa và nhỏ, nhiều chương trình giảng dạy tùy thuộc vào từng cấp học, yêu cầu GVCN không chỉ đóng vai trò của một người hướng dẫn và chăm sóc HS trong công việc học tập mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc phối hợp giữa nhà trường và gia đình HS. Họ thường là người tiếp xúc trực tiếp với phụ huynh và cung cấp thông tin, phản hồi về tình hình học tập và phát triển của HS. Ngoài ra, giáo viên chủ nhiệm cũng đóng vai trò giữa cầu nối giữa HS và nhà trường, đảm bảo thông tin được truyền đạt đầy đủ và chính xác. Điều này giúp tạo ra môi trường học tập tích cực và hỗ trợ phát triển toàn diện cho HS. Vì vậy, Hiệu trưởng cần thiết phải áp dụng các biện pháp quản lý tích cực để kích hoạt các nguồn lực cả bên trong và bên ngoài, giúp GVCN thực hiện tốt CTCNL

Trong bối cảnh cả nước đang tiến hành cải cách chương trình GDPT mới CTCNL trở thành một yếu tố quan trọng và cần được nghiên cứu kỹ lưỡng trong thời điểm hiện tại. Chất lượng GDPT được nâng lên một phần nhờ vào đội ngũ CBQL nhà trường, người đóng vai trò QL các hoạt động giảng dạy và giáo dục của GV và hoạt động học tập của HS và đội ngũ GVCN, người đóng vai trò QL trực tiếp hoạt động dạy và học ở lớp học; Do đó, Hiệu trưởng và đội ngũ CBQL của các trường THCS và THPT NCL cần có các biện pháp QL một cách hiệu quả CTCNL đáp ứng yêu cầu mới của GDPT.

2.2.2. Nội dung quản lý CTCNL ở trường THCS và THPTNCL

1. Lập kế hoạch CTCNL ở trường THCS và THPTNCL

Một trong những nội dung quan trọng nhất của quản lý trường học là lập kế hoạch. Bởi vì đây là bước xác định trước những việc cần thực hiện, cách thức thực hiện, thời điểm thực hiện và người thực hiện.

Kế hoạch công tác của GVCN đóng vai trò quan trọng trong việc định hướng và nâng cao CLGD của HS. Khi XDKH, hiệu trưởng cùng đội ngũ CBQL phải dựa trên kế hoạch thực hiện nhiệm vụ trọng tâm của năm học của trường; đồng thời phải tiến hành phân tích môi trường giáo dục (bao gồm môi trường bên trong như ĐNGV, tình hình HS, điều kiện thực tế của đơn vị,... và môi trường bên ngoài như tình hình địa phương, sự quan tâm của phụ huynh đến việc giáo dục HS, sự quan tâm của các tổ chức đoàn thể,...) để tiếp tục thu thập thông tin cần thiết làm cơ sở đầu tiên cho việc đề ra mục tiêu trong kế hoạch công tác.

Hiệu trưởng và đội ngũ CBQL phải luôn ý thức được tầm quan trọng của LKH CTCNL. Nó là cơ sở và nền tảng định hướng cho hoạt động quản lý công tác GVCN của nhà trường. Bên cạnh đó, LKH giúp hiệu trưởng quản lý CTCNL một cách khoa học, toàn diện, chuyên sâu và đem lại kết quả cao.

Hiệu trưởng phải trực tiếp hướng dẫn GVCN làm kế hoạch chủ nhiệm lớp một cách chi tiết, cụ thể các bao gồm công việc và các biện pháp tiến hành, thời gian hoàn thành công việc... có như vậy các công tác của nhà trường mới đạt được hiệu quả tối ưu nhất.

2. Tổ chức công tác lớp ở trường THCS và THPTNCL

- Tổ chức thực hiện công tác lớp là quá trình chuyển đổi nội dung kế hoạch thành các hoạt động thực tế nhằm đạt được các mục tiêu đã đề ra một cách hiệu quả.

- Hiệu trưởng và các CBQL cần phải phân công GVCN vào các lớp một cách chặt chẽ và hợp lý. Họ cần thiết lập mối quan hệ chặt chẽ giữa GVCNL với giáo viên bộ môn, với Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và các tổ chức giáo dục khác trong và ngoài trường. Đồng thời, họ cũng cần xác định các yếu tố liên quan để tổ chức thực hiện kế hoạch, bao gồm CSVC, tài chính, v.v. Điều này đặc biệt quan trọng trong quá trình tổ chức và thực hiện kế hoạch, quyết định

xem kế hoạch sẽ đạt được đến đâu so với mục tiêu đã đề ra.

3. Chỉ đạo CTCNL ở trường THCS và THPTNCL

Chỉ đạo hoặc lãnh đạo trong việc thực hiện kế hoạch hoạt động của CNL là biện pháp để đảm bảo đội ngũ GVCN làm việc theo tinh thần kế hoạch, hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao một cách chính xác và đầy đủ. Điều này không chỉ thúc đẩy sự tự nguyện mà còn khơi dậy động lực, thúc đẩy sự sáng tạo và năng động trong làm việc của đội ngũ GVCN.

Chỉ đạo hay lãnh đạo thực hiện kế hoạch hoạt động CNL là biện pháp làm cho đội ngũ GVCN làm việc đúng theo tinh thần kế hoạch, hoàn thành tốt những nhiệm vụ được phân công; làm cách tự nguyện; giúp khơi dậy động lực kích thích sự sáng tạo, sự năng động của đội ngũ GVCN.

Hiệu trưởng và CBQL phải khơi dậy động lực, kích thích tính sáng tạo, sự năng động và truyền cảm hứng cho GVCN để họ thực hiện có hiệu quả kế hoạch của nhà trường. Lúc này chính Hiệu trưởng phải dùng mọi phương pháp phù hợp nhất để GVCN thực thi tốt những nội dung trong kế hoạch.

4. Kiểm tra, đánh giá CTCNL ở trường THCS và THPTNCL

Một kế hoạch, dù hoàn hảo đến đâu, trong quá trình thực hiện vẫn có thể xuất hiện những vấn đề cần được giải quyết. Do đó, người hiệu trưởng và đội ngũ cán bộ quản lý cần liên tục theo dõi và kiểm tra việc thực hiện kế hoạch.

Kiểm tra việc thực hiện kế hoạch hoạt động chủ nhiệm lớp cần phải được làm một cách thường xuyên, nội dung kiểm tra, số lần kiểm tra phải được phân bố một cách hợp lý tùy thuộc vào đặc điểm của đơn vị. Khi kiểm tra, Hiệu trưởng và CBQL nhà trường phải căn cứ vào các tiêu chuẩn đã được xây dựng từ trước đó.

Nội dung kiểm tra bao gồm: đánh giá tình hình thực hiện kế hoạch và phát hiện và kịp thời điều chỉnh những sai lệch trong hoạt động của GVCN.

5. Các điều kiện đảm bảo thực hiện CTCNL ở trường THCS và THPTNCL

Trong bối cảnh hiện nay, để đảm bảo thực hiện CTCNL ở trường THCS và THPT, có một số điều kiện cần được đảm bảo như sau:

- Nắm vững quy định và chức năng của CTCNL: GVCN cần phải hiểu rõ các quy định, chức năng và trách nhiệm của mình khi làm CTCNL. Điều này sẽ giúp họ thực hiện công tác một cách hiệu quả và

đúng quy định.

- Đảm bảo sự tiếp cận tới thông tin và hỗ trợ từ phía nhà trường: Nhà trường cần cung cấp đầy đủ thông tin và hỗ trợ cho GVCN lớp, bao gồm cả khả năng tiếp cận đầy đủ tài liệu, hướng dẫn và các chương trình đào tạo liên quan đến CTCNL

- ĐNGV được đào tạo và có kỹ năng phù hợp: GVCN lớp cần được đào tạo về các kỹ năng quản lý lớp, giáo dục và quan hệ giữa giáo viên và HS. Điều này giúp giáo viên có khả năng thực hiện CTCNL một cách hiệu quả.

- Sự hỗ trợ từ gia đình và cộng đồng: Gia đình và cộng đồng cần hỗ trợ với GVCN lớp trong việc giám sát, đôn đốc và tham gia vào quá trình giáo dục và bảo vệ HS. Sự ủng hộ này sẽ tạo điều kiện tốt hơn cho CTCNL.

- Sử dụng CNTT: Đối với trường lớp ở trường THCS và THPT, sử dụng CNTT như hệ thống quản lý thông tin HS, tin nhắn điện tử hoặc truyền thông mạng xã hội có thể giúp GVCN lớp tiện lợi trong việc giao tiếp với HS và phụ huynh, quản lý lớp học và chia sẻ thông tin liên quan.

Qua việc đảm bảo những điều kiện trên, CTCNL ở trường THCS và THPT sẽ được thực hiện một cách hiệu quả và tốt nhất trong bối cảnh hiện nay.

3. Kết luận

Bài viết làm rõ vai trò của CTCNL, sự cần thiết quản lý CTCNL và các nội dung quản lý CTCNL trong trường THCS và THPT NCL; Đồng thời xác định các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý CTCNL ở các trường THCS và THPT NCL. Các kết quả nghiên cứu lý thuyết sẽ là cơ sở cho khảo sát, phân tích thực trạng quản lý CTCNL trong các trường THCS và THPT NCL ở các địa phương trong bối cảnh đổi mới giáo dục theo chương trình GDPT 2018.

Tài liệu tham khảo

1. Ban chấp hành TW Đảng khóa XI (2013), Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 về đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo. Hà Nội.

2. Bộ GD&ĐT (2019), *Thông tư 19/2019/TT-BGDĐT Quy chế bồi dưỡng thường xuyên giáo viên*.

3. Bộ GD&ĐT (2018), *Thông tư 20/2018/TT-BGDĐT chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở GDPT*. Hà Nội

4. Koontz H, O donnell C, Weihrich H (1999), *Những vấn đề cốt yếu của quản lí*, NXB Khoa học - Kỹ thuật Hà Nội.